

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu oraz efektów pracy organizatora
rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2022.
Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.**

Racibórz, maj 2023 rok

POWIAT RACIBORSKI

Miasto Racibórz

Miasto i Gmina
Kuźnia Raciborska

Miasto i Gmina
Krzhanowice

Gmina Kornowac

Gmina
Krzyżanowice

Gmina Nędza

Gmina
Pietrowice Wielkie

Gmina Rudnik

SPIS TREŚCI

1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	4
1.1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.....	4
1.1.1.	Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób	4
1.1.2.	Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.....	8
1.1.3.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.....	9
1.1.4.	Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.....	9
1.2.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 r. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	10
1.2.1.	Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka	11
1.2.2.	Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	16
1.2.3.	Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r.....	18
1.2.4.	Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	24
1.2.5.	Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	36
1.2.6.	Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.....	36

1.2.7.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.....	37
1.3.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI	38
1.4.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	38
1.4.1.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	39
1.4.2.	Dofinansowanie usług tłumacza migowego – przewodnika.....	39
1.4.3.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	40
1.4.4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	40
1.4.5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów....	41
1.4.6.	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.....	42
1.5.	REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	43
2.	ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.....	47
2.1.	Dodatek wychowawczy oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego	47
2.2.	Pomoc cudzoziemcom w integracji ze środowiskiem	48
3.	ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.....	49
3.1.	Interwencja Kryzysowa	49
3.2.	Dom Samotnej Matki.....	49
3.3.	Program dla sprawców przemocy w rodzinie	50
4.	POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	50
4.1.	Tworzenie mieszkań chronionych.....	50

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/24/99 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 9 lutego 1999 r. Zgodnie z art. 112 ust. 12 cytowanej powyżej ustawy dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum.

1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1105);
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 100 ze zm.);
- 5) zarządzenie nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

1.1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.

1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.

W ramach wykonywania zadania ustawowego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu umieszczało osoby wymagające całodobowej opieki w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. **W 2022 r. Centrum wydało 78 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym 60 decyzji o umieszczeniu w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu oraz 18 decyzji o umieszczeniu w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3.**

Na osoby przyjęte do DPS przed dniem 1 stycznia 2004 r. powiat prowadzący dom otrzymuje dotację z budżetu państwa, ponadto osoby te ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości

70% swojego dochodu. Osoby przyjmowane do DPS-u po dniu 1 stycznia 2004 r. ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70% swojego dochodu, pozostałą część kosztów pokrywa najbliższa rodzina mieszkańca lub gmina kierująca daną osobą do domu pomocy społecznej. Ze względu na specyfikę poszczególnych domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych jednostkach jest zróżnicowany.

Szczegółowe dane dotyczące kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu raciborskiego w 2022 r.

NAZWA DOMU	TYP DOMU	LICZBA MIEJSC	KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W 2022 R. (zł)
DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, ul. Grzonki 1	Dom dla osób w podeszłym wieku	208 do 16.03.2022 r. od 17.03.2022 r. 190	4 707,00
DPS w Raciborzu przy Pl. Władysława Jagiełły 3	Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	170	3853,00
DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach, ul. Kolejowa 4	Dom dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	60	4 937,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Wysokość miesięcznej dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej przyjętego na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2004 r. ustalana jest przez właściwego terytorialnie wojewodę. Maksymalna średnia miesięczna wartość dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej w 2022 r. wynosiła:

- 1) w okresie od stycznia do lutego – 3 103,90 zł;
- 2) w okresie od marca do grudnia – 3 169,23 zł.

Rzeczywista, przekazywana kwota dotacji z budżetu na mieszkańca uzależniona jest od wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu odpłatności w danym miesiącu oraz kosztu utrzymania w domu.

Tabela nr 2. Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa przez domy pomocy społecznej w 2022 r.

NAZWA DOMU	KWOTA DOTACJI (zł)
DPS „Złota Jesień” ul. Grzonki 1, Racibórz	538 565,25
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3, Racibórz	1 334 398,48
DPS „Różany Pałac” ul. Kolejowa 4, Krzyżanowice	2 291 706,79

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 3. Wykorzystanie miejsc w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 208/190 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2022 r.	185	13	172
28 lutego 2022 r.	184	13	171
31 marca 2022 r.	187	12	175
30 kwietnia 2022 r.	188	12	176
31 maja 2022 r.	189	12	177
30 czerwca 2022 r.	187	12	175
31 lipca 2022 r.	181	12	169
31 sierpnia 2022 r.	185	12	173
30 września 2022 r.	187	12	175
31 października 2022 r.	188	12	176
30 listopada 2022 r.	186	12	174
31 grudnia 2022 r.	188	11	177

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 4. Wykorzystanie miejsc w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 170 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2022 r.	170	42	128
28 lutego 2022 r.	170	42	128
31 marca 2022 r.	170	42	128
30 kwietnia 2022 r.	170	42	128
31 maja 2022 r.	170	42	128
30 czerwca 2022 r.	169	42	127
31 lipca 2022 r.	170	42	128
31 sierpnia 2022 r.	170	42	128
30 września 2022 r.	171	42	128
31 października 2022 r.	168	42	126
30 listopada 2022 r.	170	41	129
31 grudnia 2022 r.	167	41	126

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 5. Wykorzystanie miejsc w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 60 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2022 r.	60	53	7
28 lutego 2022 r.	60	53	7
31 marca 2022 r.	60	53	7
30 kwietnia 2022 r.	60	53	7
31 maja 2022 r.	60	53	7
30 czerwca 2022 r.	60	53	7
31 lipca 2022 r.	60	53	7
31 sierpnia 2022 r.	60	53	7
30 września 2022 r.	60	53	7
31 października 2022 r.	60	53	7
30 listopada 2022 r.	60	53	7
31 grudnia 2022 r.	60	53	7

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje jeden ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a mianowicie Środowiskowy Domu Samopomocy Typu B, który mieści się w Raciborzu przy ul. Grzonki 1. Dom typu B przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Raciborski ŚDS prowadzony jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom” w Raciborzu. Prowadzenie przez Stowarzyszenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest realizacją przez Powiat Raciborski zadania publicznego z zakresu administracji rządowej realizowanego w obszarze pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu dysponuje 35 miejscami o charakterze pobytu dziennego i przeznaczony jest dla osób obu płci.** ŚDS jest jednostką o charakterze terapeutycznym i samopomocowym dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Podstawowym celem środowiskowego domu samopomocy jest aktywizacja psychospołeczna uczestników, prowadzona w formie postępowania wspierająco – aktywizującego oraz podtrzymywanie jej efektów. Środki na utrzymanie ŚDS pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa przekazanej przez wojewodę za pośrednictwem powiatu.

Realizując powyższe zadanie w 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydało 27 decyzji o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Raciborzu. Korzystanie z usług Środowiskowego Domu Samopomocy typu B w Raciborzu jest nieodpłatne. Na koniec minionego roku 9 osób oczekiwało na przyjęcie do ŚDS.

W ramach działalności Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Raciborzu w dalszym ciągu prowadzone są zajęcia klubowe przeznaczone dla byłych uczestników oraz osób oczekujących na przyjęcie do wyżej wymienionego ośrodka wsparcia.

1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2022 r. przyznało 4 świadczenia dla 1 osoby, która po opuszczeniu młodzieżowego ośrodka wychowawczego kontynuowała naukę. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 1 837,00 zł.

Tabela nr 6. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki w 2022 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	0	4	0
KWOTA ŚWIADCZEŃ (zł)	0	1 837,00	0

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.4. Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Realizując zapisy art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. PCPR w Raciborzu sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej. W związku z powyższym na terenie powiatu raciborskiego kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu podlegają:

- 1) DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul. Grzonki 1;
- 2) DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3;
- 3) DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach przy ul. Kolejowej 4;
- 4) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1;
- 5) Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5;
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B w Raciborzu przy ul. Grzonki 1.

Plan kontroli zakładał realizację w roku 2022 sześciu kontroli:

- DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul. Grzonki 1 w terminie 05-09.09.2022 r.; zrealizowana 19-30.09.2022 r.;
- DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3 w terminie 17-21.10.2022 r.; zrealizowana według planu;
- ŚDS w Raciborzu przy ul. Grzonki 1 w terminie 06-10.03.2022 r.; zrealizowana 13-17.06.2022 r.;
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5 w terminie 21-25.03.2022 r.; zrealizowana według planu;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1 w terminie 04-08.04.2022 r.; zrealizowana 12-13.12.2022 r.;
- DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach w terminie 16-20.05.2022 r.; zrealizowana według planu.

W 2022 r. zrealizowano 7 kontroli na podstawie upoważnienia Starosty Raciborskiego w podległych placówkach, w tym 6 kontroli planowych i jedną kontrolę doraźną.

1.2. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 R. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia małoletnim opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

- 3) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Ponadto obejmuje ona również proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu organizowało w 2022 r. funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym zadaniem osób pełniących funkcję rodzin zastępczych jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, które zostały osierocone, odrzucone lub którym rodzice biologiczni nie byli w stanie zapewnić bezpieczeństwa i opieki. W wypełnianiu swoich funkcji rodziny zastępcze kierowały się dobrem przyjętych dzieci i poszanowaniem ich praw. Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych następowało na podstawie postanowienia sądu rodzinnego. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności lub było przedłużone na czas kontynuacji nauki, jednak nie dłużej niż do 25 roku życia. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało również w przypadku, gdy dziecko wcześniej wracało do rodziny biologicznej lub zostało przysposobione przez rodzinę adopcyjną.

Rodzinna pieczę zastępcza wykonywana była poprzez:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowia rodzinne i rodziny specjalistyczne;
- 4) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, były wspierane przez rodziny pomocowe.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. otrzymywała świadczenia miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości zależnej od typu rodziny.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2021 r. do dnia 31 maja 2022 r. wynosiła:

- 1) 746,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 2) 1 131,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 3) 227,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969 ze zm.).

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2022 r. wynosiła:

- 1) 785,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 2) 1 189,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 3) 239,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969).

Dodatkowo rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 3) jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzona rodzina zastępcza zawodowa lub rodzinny dom dziecka;
- 5) środki na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka.

W całym okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu Raciborskiego sprawował łącznie kontrolę nad 99 rodzinami zastępczymi. Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowały 97 rodziny zastępcze, 1 rodzina zamieszkiwała na terenie powiatu wodzisławskiego oraz 1 na terenie powiatu rybnickiego.

W rodzinach tych przebywało łącznie 205 dzieci, w tym:

- 1) 66 dzieci w 48 spokrewnionych rodzinach zastępczych;
- 2) 29 dzieci w 27 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 32 dzieci w 13 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 78 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

W roku ubiegłym powstało 8 rodzin zastępczych. Jednocześnie w 2022 r. w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 25 małoletnich (w tym 4 przeniesionych do innej rodziny zastępczej, następnie 2 z nich umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej). Ponadto na terenie powiatu raciborskiego funkcjonują dwa rodzinne domy dziecka, których na podstawie zawartego porozumienia obsługę prowadzi Miasto Rybnik oraz miasto Ruda Śląska.

W okresie sprawozdawczym 35 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 1) 14 dzieci usamodzielniało się;
- 2) 1 dziecko powróciło do rodziców biologicznych;
- 3) 9 dzieci zostało adoptowanych;
- 4) 4 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej (2 z nich następnie zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej) ;
- 5) 8 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 6) 1 wychowanka została umieszczona w domu pomocy społecznej.

Na realizację powyższego zadania w 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydatkowało łącznie 5 145 425,83 zł z czego:

- 1) na świadczenia społeczne ogółem: 2 391 801,95 zł w tym:
 - 2 163 875,85 zł świadczenia dla rodzin zastępczych w tym dotacja otrzymana na podstawie art. 181 pkt 2a w kwocie 21 626,55 zł;
 - 227 926,10 zł świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą;
- 2) wynagrodzenia dla pracowników i zleceniobiorców wraz z pochodnymi – 2 405 188,91 zł;
- 3) wydatki rzeczowe związane z pieczą zastępczą – 348 434,97 zł, w tym na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego 145 965,21 zł – porozumienia zawarte w sprawie ponoszenia wydatków na dzieci pochodzące z powiatu raciborskiego umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

W okresie sprawozdawczym 19 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych, 1 wychowanka w rodzinnym domu dziecka funkcjonującym na terenie powiatu cieszyńskiego, wodzisławskiego, rybnickiego, kędzierzyńsko – kozielskiego, koszańskiego, opolskiego, nyskiego, prudnickiego. Na pokrycie kosztów utrzymania tych dzieci, zgodnie z zawartymi porozumieniami, Powiat Raciborski w roku 2022 przekazał środki finansowe w łącznej kwocie 193 683,99 zł.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie naszego powiatu przebywały również dzieci z powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, gliwickiego, strzeleckiego, wodzisławskiego, głubczyckiego, bielskiego, mikołowskiego, rybnickiego, lubińskiego, Miasta Rybnik, Ruda Śl., Częstochowa, Żory, Mysłowice oraz Świdnica. Z tego tytułu Powiat w minionym roku otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 671 477,41 zł, z czego kwota przeznaczona na świadczenia społeczne, tj.: pomoc pieniężną dla osób przebywających w rodzinach zastępczych wynosiła 478 251,89 zł, natomiast na wynagrodzenia dla zleceńbiorców z pochodnymi była to kwota 193 225,52 zł.

Na dzień 31.12.2022 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 88 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 170 dzieci, w tym:

- 1) 60 dzieci w 44 spokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych;
- 2) 25 dzieci w 22 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 22 dzieci w 11 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 63 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

Zdecydowana większość rodzin zastępczych Powiatu Raciborskiego mieszka na terenie Miasta Racibórz. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu raciborskiego oraz poza terenem powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2022 r.

GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
RACIBÓRZ	42	66
KUŹNIA RACIBORSKA	11	28
KRZANOWICE	5	7
KRZYŻANOWICE	3	7
NĘDZA	8	19
PIETROWICE WIELKIE	8	12
RUDNIK	1	6
KORNOWAC	8	21
GMINA SPOZA POWIATU RACIBORSKIEGO	2	4
RAZEM:	88	170

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na terenie powiatu rybnickiego funkcjonuje pogotowie rodzinne, dla którego organizatorem jest powiat raciborski. Pogotowie rodzinne to forma opieki, do której kierowane są dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. Jeżeli zaistnieją szczególne okoliczności okres ten może zostać wydłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny biologicznej,

przysposobienia lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2022 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 11 rodzin zastępczych zawodowych oraz 11 rodzinnych domów dziecka. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego i dla powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rodzaje rodzin zastępczych dla których organizatorem jest powiat raciborski, stan na 31.12.2022 r.

RODZAJE RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
SPOKREWNIONE	44	50,00
NIEZAWODOWE	22	25,00
ZAWODOWE	10	11,40
POGOTOWIA RODZINNE	1	1,10
SPECJALISTYCZNE	0	0
RODZINNE DOMY DZIECKA	11	12,50
RAZEM:	88	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego wychowują się dzieci w wieku do 18 roku życia oraz osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka i pozostają w tej rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki, ale nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Tabela nr 9. Dzieci w rodzinach zastępczych wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2022 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
0 – 6 roku życia	38	22,35
7 – 13 roku życia	56	32,94
14 – 18 roku życia	40	23,53
powyżej 18 roku życia	36	21,18
RAZEM:	170	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w imieniu Starosty Raciborskiego prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka o oraz osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej,

rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Rejestr jest aktualizowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji rodzinnej i przekazywany do Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Sytuacja w zakresie realizacji postanowień Sądu dotyczących umieszczenia małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej jest unormowana. Postanowienia w roku 2022 i obecnie są realizowane na bieżąco. Na tle innych powiatów, pod względem sprawności systemu opieki zastępczej i posiadanej liczby zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, Powiat Raciborski prezentuje się dobrze.

1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stanowi strukturę podlegającą Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Do zadań organizatora należy tworzenie, rozwój i koordynacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu powołany został Zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie przewidzianym ustawą. Zespół ds. pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami. Zadania organizatora skupiały się wokół pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, kwalifikowania i przygotowywania kandydatów, a także pomocy, poradnictwa i wsparcia już istniejącej rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej dokonywał również oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, kandydatów. Zapewniał wsparcie koordynatora rodzinom zastępczym.

Organizator pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował nałożone przez ustawę następujące zadania:

- 1) prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikował osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawał zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

- 3) organizował szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewniał badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) zapewniał rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewniał pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizował dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomoc wolontariuszy;
- 8) współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadził poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewniał pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 13) przeprowadzał badania psychologiczne oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust.7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewniał rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwo, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) zapewniał koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz podnoszenie kwalifikacji przez organizatora

rodzinnej pieczy zastępczej;

- 16) zgłaszał do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizował opiekę nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 18) wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla konkretnej rodziny zastępczej po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 19) dokonywał oceny rodziny zastępczej;
- 20) informował sąd, co najmniej raz na 6 miesięcy o całokształcie sytuacji osobistej dziecka w rodzinie zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. skutecznie realizował swoje zadania. Realizowane jednocześnie funkcje monitorujące miały na celu eliminowanie błędów, a tym samym poprawę warunków funkcjonowania dzieci w rodzinie zastępczej i ich opiekunów oraz jakości pełnionej opieki.

1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2022 realizował zadania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym i sprawozdawczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskiwał nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promował tę formę pieczy zastępczej, kwalifikował, szkolił i przygotowywał kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielał poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. realizował wydane postanowienia sądowe, na podstawie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 21 dzieci. W tym 3 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej,

6 dzieci zostało umieszczonych w niezawodowej rodzinie zastępczej, 2 dzieci zostało umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej oraz 10 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach prowadzących rodzinny dom dziecka. W całym okresie sprawozdawczym powstało 8 nowych rodzin zastępczych, w tym 3 rodziny zastępcze spokrewnione, 5 rodzin zastępczych niezawodowych gdzie łącznie zostało umieszczonych 9 dzieci. Pozostałe 12 dzieci zostało umieszczonych w już istniejących rodzinach zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu prowadziło kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Jak w poprzednich latach promocja prowadzona była poprzez zamieszczenie informacji o kryteriach doboru rodzin zastępczych na stronie PCPR, profilu społecznościowym Facebook, w dalszym ciągu promocję rodzicielstwa zastępczego można zobaczyć na autokarach PKS Racibórz wraz z hasłem promującym rodzicielstwo zastępcze „Dajmy mu szansę. Zostań rodziną zastępczą”, której celem było pozyskanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W efekcie działań promujących rodzicielstwo do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2022 r. zgłosiło się 25 kandydatów na rodziców zastępczych, w tym 13 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz 12 kandydatów na rodzinę spokrewnioną. Z czego 5 kandydatów nie złożyło kompletnych dokumentów i nie otrzymało kwalifikacji. 1 kandydat na rodzinę zastępczą zrezygnował ze szkolenia, 3 kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną nie otrzymało kwalifikacji do odbycia szkolenia z uwagi na brak rękojmi, o której mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W toku kwalifikacji wydano 20 opinii o spełnieniu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz sporządzono przez psychologa opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. 1 kandydat uzyskał negatywną opinię psychologa w zakresie posiadanych predyspozycji motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Organizator przeprowadził analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka w 15 rodzinach.

Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną i niezawodową zostało zorganizowane przy współpracy Stowarzyszenia Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” w Krakowie i odbywało się w trybie online dla kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną w terminie listopad - grudzień 2022 roku, natomiast dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową w terminie październik - listopad 2022 roku.

W szkoleniu brało udział 19 kandydatów na rodzinę zastępczą z czego:

- 2 kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną z naboru w 2021 r.,

- 4 kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną z naboru w 2022 r.,
- 13 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową z naboru w 2022 r.

Po ukończonym szkoleniu 3 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową otrzymało świadectwo uczestniczenia w szkoleniu w niepełnej ilości godzin, natomiast 1 kandydat nie przystąpił do szkolenia, tym samym nie otrzymał świadectwa ukończenia szkolenia. Ponadto wśród kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną 1 kandydat uczestniczył w niepełnym wymiarze godzin.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. wydał 1 zaświadczenie kwalifikacyjne po ukończonym szkoleniu, gdyż pozostali kandydaci byli w trakcie odbywania praktyk w rodzinie zastępczej. Ponadto osoby, które w pełni nie ukończyły szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową mimo ukończonych praktyk w rodzinie zastępczej nie otrzymają zaświadczenia kwalifikacyjnego do czasu ukończenia pełnego cyklu szkolenia.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. wydał również 2 zaświadczenia kwalifikacyjne osobom, którym minął termin wcześniejszych zaświadczeń, a spełniały one warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz posiadali predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał również pomoc już istniejącym rodzinom zastępczym. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniło rodzinom zastępczym pomoc oraz wsparcie w przypadku wystąpienia problemów w rodzinie. Oprócz tego rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka wspierały się wzajemnie między innymi poprzez wspólne działania w Stowarzyszeniu Rodzin Zastępczych „Przyjazny Dom”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2022 r. zorganizowało grupę wsparcia. Organizator w realizacji swoich zadań współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami społecznymi.

W roku 2022 w wyniku prac organizatora rodzinnej pieczy zastępczej możliwe było dalsze skoordynowanie pracy oraz zacieśnienie współpracy z organizacjami i instytucjami. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. współpracował z:

- 1) ośrodkami pomocy społecznej – asystentami rodzin – w zakresie przekazywania informacji na temat rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania planów pomocy dziecku i rodzinie (współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny);
- 2) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu – współpraca w zakresie przekazywania informacji na temat funkcjonowania rodziny biologicznej oraz pomoc przy przekazywaniu dzieci do pieczy zastępczej;
- 3) Sądem Rejonowym w Raciborzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich – przy wskazywaniu kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci, wobec których podjęte zostały działania w kierunku umieszczenia ich w pieczy zastępczej, przesyłaniu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadność dalszego pobytu w pieczy;
- 4) zakładami opieki zdrowotnej – współpraca przy przekazywaniu dokumentów oraz informacji o stanie zdrowia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 5) Policją – współpraca przy umieszczaniu małoletnich w pieczy zastępczej;
- 6) ośrodkami adopcyjnymi – współpraca przy zgłaszaniu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu wskazania rodzin adopcyjnych;
- 7) szkołami – współpraca w rozwiązywaniu problemów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; pozyskiwanie opinii o dzieciach; bieżąca współpraca z pedagogami;
- 8) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu – w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w roku 2022 zatrudniało sześciu psychologów. Trzech psychologów miało stały kontakt z rodzinami zastępczymi i udzielali wsparcia psychologicznego. W 2022 r. psychologowie udzielili 480 porad, z których skorzystało 69 rodzin zastępczych. Porady były udzielane telefonicznie, jak również indywidualnie w zależności od sytuacji i potrzeb.

Ponadto jeden psycholog prowadził grupę wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, jeden psycholog przeprowadzał badania psychologiczne rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze oraz jeden psycholog udzielał porad w ramach interwencji kryzysowej zarówno dla rodzin zastępczych jak i podopiecznych.

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Zasady oceny

okresowej dziecka regulują art. 128 – 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dziecka odbywały się w formie stacjonarnej w siedzibie Powiatowego Centrum Sportu w Raciborzu. W 2022 r. sporządzono 310 protokołów ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadności pobytu małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka.

Oceny sytuacji dziecka były sporządzone na podstawie otrzymanych opinii i dokumentów:

- 1) rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagoga;
- 3) psychologa;
- 4) właściwego asystenta rodziny;
- 5) przedstawiciela ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Na podstawie dokonanych ocen sytuacji dziecka sporządzono informację dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która była przekazywana do Sądu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził także poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci. W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniało rodzinom zastępczym wsparcie koordynatora oraz psychologa. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywał stały kontakt telefoniczny z rodziną zastępczą. W przypadku zgłoszenia większych problemów przez rodziców zastępczych, opiekunów informowano gdzie mogą uzyskać dodatkową pomoc m.in. w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub u lekarzy specjalistów.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 r. uczestniczyli w następujących szkoleniach i konferencjach:

- 1) „Zaburzenia więzi i przywiązania”,
- 2) „Terapia Środowiskowa dla Dzieci i Młodzieży”,
- 3) „Trening Umiejętności Społecznych”,
- 4) „Opiekun Tymczasowy”,
- 5) „Ewidencja małoletnich z Ukrainy”,
- 6) „Dialog motywujący w pracy socjalnej”,
- 7) „Współpraca służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu raciborskiego ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży”.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w reżimie sanitarnym przeprowadzał również badania psychologiczne oraz oceniał sytuację osobistą, rodzinną i majątkową rodzin zastępczych. W powiecie raciborskim badania psychologiczne realizowane były poprzez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczne oraz wydał opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka dla 14 osób w 8 rodzinach zastępczych.

Organizator zgłaszał do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2022 r. do ośrodków adopcyjnych zostało zgłoszonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej 18 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu znalezienia dla nich rodzin przysposabiających. W omawianym zakresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało ze Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oddział ds. adopcji i wspierania rodziny w Rybniku oraz Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oddział ds. adopcji i wspierania rodziny w Bielsku Białej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogli sprawować opieki nad dzieckiem. W 2022 r. 5 rodzin prowadzących rodzinny dom dziecka, 4 rodziny zawodowe skorzystały z organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy okresowo nie mogli sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W związku z powyższym 28 małoletnich zostało umieszczonych w 10 rodzinach pomocowych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka obejmował ich swoją opieką. W 2022 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu było zatrudnionych 8 koordynatorów, którzy mieli pod opieką 98 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 204 dzieci. Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej miał pod opieką 1 rodziną zastępczą (z uwagi na rezygnację z opieki koordynatora), w której przebywała 1 pełnoletnia wychowanka. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 20 planów pomocy dziecku. Plany zawierały długo i krótkofalowe sformułowane pisemnie działania na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w sferze edukacyjnej, psychospołecznej, zdrowotnej, socjalno – bytowej, kontaktów z rodzicami biologicznymi, monitorowania procedur adopcyjnych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 dokonał 58 ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Natomiast

w 2 rodzinach zastępczych nie dokonano oceny z powodu pozostawania w gotowości na przyjęcie małoletnich.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało z sądami oraz informowało, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy miejscowo sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. W 2022 r. do sądów zostało przekazanych 310 informacji o całokształcie sytuacji osobistej małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, działając w oparciu o uchwałę nr 117/646/2021 Zarządu Powiatu Raciborskiego z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie zasad sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczym, upoważniony przez Zarząd Powiatu pracownik Starostwa przeprowadził 10 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 6 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 kontrole planowane w rodzinnych domach dziecka, 2 kontrole w rodzinie zastępczej zawodowej oraz 6 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole doraźne w rodzinach zastępczych.

Po przeprowadzonych kontrolach w rodzinach zastępczych organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmował działania zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi.

1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu raciborskiego jest sprawowana przez placówki opiekuńczo – wychowawcze. W 2022 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało sześć placówek opiekuńczo – wychowawczych, które dysponowały 94 miejscami.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 292, poz. 1720). W placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Jednakże w wyjątkowych okolicznościach możliwe jest przyjęcie dziecka poniżej 10 roku

życia np. w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

W placówkach zapewniano dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, zaspakajano ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne i religijne. W placówkach gwarantowano także korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia zgodnego z ich wiekiem. Stwarzano wychowankom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju. Pracownicy placówek współdziałali w zakresie utrzymywania osobistych kontaktów wychowanków z rodzicami i innymi bliskimi osobami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Praca z dzieckiem prowadzona była zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku jego braku z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W placówkach podejmowane były działania w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nabywali umiejętności organizacji czasu wolnego i mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Placówki opiekuńczo – wychowawcze umożliwiały wychowankom korzystanie z zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego oraz wyrównujących deficyty rozwojowe dzieci. Placówki opiekuńczo – wychowawcze organizowały wszystkim swoim wychowankom wypoczynek letni oraz zimowy. Wychowankowie placówek mieli również zagwarantowaną specjalistyczną opiekę medyczną (pediatryczną, okulistyczną, stomatologiczną, ortopedyczną, neurologiczną, psychiatryczną, ginekologiczno – położniczą). Placówki ściśle współpracowały z sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, powiatowymi centrami pomocy rodzinie z innych powiatów, rodziną, asystentami rodziny, kuratorami oraz z innymi osobami i instytucjami, które wspierają działania wychowawcze. Cyklicznie odbywały się Zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Powiat Raciborski zlecił zadanie prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych dwóm podmiotom niepublicznym na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) Zgromadzeniu Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) Inspektorata Warszawskiego z siedzibą w Łomiankach, ul. Warszawska 152;
- 2) Stowarzyszeniu „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej, ul. Mickiewicza 7.

Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki prowadzi na terenie Powiatu Raciborskiego Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego w Pogrzebieniu przy ulicy Klasztornej 8, która jest placówką przeznaczoną dla 14 wychowanków oraz posiada 2 dodatkowe miejsca, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu obejmowała opieką łącznie 17 dzieci. W okresie minionego roku do Placówki została przyjęta 1 wychowanka z terenu powiatu. W omawianym okresie 3 wychowanków opuściło placówkę, w tym:

- 1) 1 wychowanka usamodzielniała się;
- 2) 2 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu na dzień 31 grudnia 2022 roku przebywało 14 wychowanków (6 dziewcząt i 8 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- 1) poniżej roku – 0;
- 2) od 1 roku do 3 lat – 0;
- 3) od 4 lat do 6 lat – 3;
- 4) od 7 lat do 13 lat – 6;
- 5) od 14 lat do 17 lat – 4;
- 6) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Pogrzebieniu w 2022 r. wynosił 4 124,00 zł.

Tabela nr 10. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieńcu w 2022 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2022	Styczeń	16
	Luty	16
	Marzec	16
	Kwiecień	16
	Maj	16
	Czerwiec	16
	Lipiec	16
	Sierpień	15
	Wrzesień	13
	Październik	13
	Listopad	14
	Grudzień	14

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej prowadzi na terenie Powiatu Raciborskiego:

- 1) **Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Kuźni Raciborskiej przy ulicy Mickiewicza 7 dla 14 wychowanków z dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.**

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej zapewniła opiekę łącznie 20 dzieciom. Do placówki przyjęto 7 małoletnich, w tym 5 pochodzących z powiatu raciborskiego i 2 spoza terenu powiatu. Placówkę opuściło 6 wychowanków, w tym:

- a) 2 wychowanków usamodzielniało się;
- b) 4 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej na dzień 31 grudnia 2022 r. przebywało 18 wychowanków (10 dziewcząt i 8 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 3;
- e) od 14 lat do 17 lat – 14;
- f) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2022 r. wynosił 3 984,00 zł.

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2022 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2022	Styczeń	16
	Luty	17
	Marzec	17
	Kwiecień	17
	Maj	18
	Czerwiec	18
	Lipiec	18
	Sierpień	16
	Wrzesień	17
	Październik	17
	Listopad	18
	Grudzień	18

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2) Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego w Nędzy przy ul. Leśnej 1 dla 14 wychowanków z 3 dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy opieką objęła łącznie 18 dzieci. Do placówki przyjęto 7 małoletnich w tym 4 pochodzących z terenu powiatu raciborskiego i 3 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 6 wychowanków, z czego:

- a) 3 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej;
- b) 3 wychowanków usamodzielniało się.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy na dzień 31 grudnia 2022 r. przebywało 17 wychowanków (7 dziewcząt i 10 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 3;

e) od 14 lat do 17 lat – 13;

f) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2022 r. wynosił 3 998,00 zł.

Tabela nr 12. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2022 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2022	Styczeń	15
	Luty	16
	Marzec	16
	Kwiecień	16
	Maj	17
	Czerwiec	17
	Lipiec	14
	Sierpień	16
	Wrzesień	16
	Październik	17
	Listopad	17
	Grudzień	17

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

3) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Raciborzu typu socjalizacyjnego przy ulicy Długiej 34/1 dla 14 wychowanków z 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu opieką objęła łącznie 17 dzieci. Do placówki przyjęto 10 wychowanków. W tym 9 pochodzących z terenu powiatu raciborskiego i 1 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 10 wychowanków, w tym:

- a) 2 wychowanków zostało przeniesionych do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej,
- b) 1 wychowanek został przeniesiony do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy,
- c) 1 wychowanka została przeniesiona do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie,

- d) 2 wychowanków zostało przeniesionych do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach,
- e) 1 wychowanek został umieszczony w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej,
- f) 2 wychowanków usamodzielniono się,
- g) 1 wychowanka umieszczona została w rodzinnej pieczy zastępczej.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu na dzień 31 grudnia 2022 r. przebywało 15 wychowanków (8 dziewcząt i 7 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 1;
- e) od 14 lat do 17 lat – 9;
- f) od 18 lat do 24 lat – 5.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Raciborzu w 2022 r. wynosił 4 097,00 zł.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu w 2022 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2022	Styczeń	15
	Luty	13
	Marzec	14
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	15
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

4) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Cyprzanowie przy ulicy Janowskiej 15, która rozpoczęła swoją działalność w dniu 6 lutego 2019 r. dla 14 wychowanków z 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Cyprzanowie objęła opieką łącznie 17 dzieci. Do placówki przyjęto 1 wychowankę z terenu powiatu raciborskiego i 2 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 3 wychowanków w tym:

- a) 1 wychowanka powróciła do rodziny biologicznej;
- b) 1 wychowanek został przeniesiony do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu;
- c) 1 wychowanek został przeniesiony do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie na dzień 31 grudnia 2022 r. przebywało 15 wychowanków (6 dziewcząt i 9 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0;
- b) od 1 roku do 3 lat – 0;
- c) od 4 lat do 6 lat – 0;
- d) od 7 lat do 13 lat – 4;
- e) od 14 lat do 17 lat – 8;
- f) od 18 lat do 24 lat – 3.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2022 r. wynosił 4 303,00 zł.

Tabela nr 14. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2022 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2022	Styczeń	15
	Luty	15
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	14
	Lipiec	14
	Sierpień	13
	Wrzesień	15
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

5) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Samborowicach przy ulicy Opawskiej 7, przeznaczoną dla 14 wychowanków z 1 miejscem dodatkowym zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego, funkcjonującą od dnia 1 września 2019 r.

W okresie sprawozdawczym w/w Placówka objęła opieką łącznie 20 wychowanków. Do placówki przyjęto 8 wychowanków w tym 5 z terenu powiatu raciborskiego i 3 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 6 wychowanków, z czego:

- 3 wychowanków zostało umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem raciborskim;
- 1 wychowanek został umieszczony w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego;
- 2 wychowanków zostało przeniesionych do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Cyprzanowie.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach na dzień 31 grudnia 2022 r. przebywało 16 wychowanków (7 dziewcząt i 9 chłopców) w następujących przedziałach wiekowych:

- poniżej roku – 0;
- od 1 roku do 3 lat – 0;
- od 4 lat do 6 lat – 1;

d) od 7 lat do 13 lat – 6;

e) od 14 lat do 17 lat – 9;

f) od 18 lat do 24 lat – 0.

Miesięczny koszt utrzymania dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2022 r. wynosił 4 365,00 zł.

Tabela nr 15. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2022 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2022	Styczeń	15
	Luty	14
	Marzec	14
	Kwiecień	14
	Maj	14
	Czerwiec	14
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	13
	Październik	16
	Listopad	16
	Grudzień	16

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 16. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg okresów przebywania, stan na 31.12.2022 r.

OKRES PRZEBYWANIA W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
do 3 miesięcy	12	12,64
powyżej 3 do 6 miesięcy	7	7,37
powyżej 6 do 12 miesięcy	11	11,58
powyżej 1 roku do 2 lat	17	17,89
powyżej 2 lat do 3 lat	17	17,89
powyżej 3 lat	31	32,63
RAZEM:	95	100,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego przebywało łącznie 95 wychowanków, w tym 44 dziewcząt i 51 chłopców w:

- 1) Pogrzebieniu – 14 podopiecznych, w tym 6 dziewcząt oraz 8 chłopców;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 18 podopiecznych, w tym 10 dziewcząt oraz 8 chłopców;
- 3) Nędzy – 17 podopiecznych, w tym 7 dziewcząt oraz 10 chłopców;
- 4) Raciborzu – 15 podopiecznych, w tym 8 dziewcząt oraz 7 chłopców;
- 5) Cyprzanowie – 15 podopiecznych, w tym 6 dziewcząt oraz 9 chłopców;
- 6) Samborowicach – 16 podopiecznych, w tym 7 dziewcząt oraz 9 chłopców.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przebywało 31 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, w tym w:

- 1) Pogrzebieniu – 4 osoby;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 5 osób;
- 3) Nędzy – 3 osoby;
- 4) Raciborzu – 3 osoby;
- 5) Cyprzanowie – 9 osób;
- 6) Samborowicach – 7 osób.

Tabela nr 17. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2022 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
0 – 6 roku życia	4	4,21
7 – 13 roku życia	22	23,16
14 – 17 roku życia	59	62,10
powyżej 18 roku życia	10	10,53
RAZEM:	95	100,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2022 r. wydało 55 skierowań, w tym:

30 skierowań kierujących do:

- 1) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu, wydano i zrealizowano 1 skierowanie;
- 2) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej, wydano i zrealizowano 5 skierowań;
- 3) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy, wydano i zrealizowano 5 skierowań;
- 4) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu, wydano i zrealizowano

10 skierowań;

5) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie, wydano i zrealizowano 0 skierowań;

6) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach, wydano 9 i zrealizowano 6 skierowań.

25 skierowań zmieniających:

1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu – wydano 1 skierowanie;

2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej – wydano 2 skierowania;

3) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach – wydano 5 skierowań;

4) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nędzy - wydano 2 skierowania;

5) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Cyprzanowie – wydano 3 skierowania;

6) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu – wydano 12 skierowań.

W okresie sprawozdawczym żadne dziecko pochodzące z terenu powiatu raciborskiego nie było umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczych poza terenem powiatu.

Tabela nr 18. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych według stanu na 31.12.2022 r. oraz miesięczny koszt utrzymania w placówkach.

POWIAT	LICZBA DZIECI	MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA 1 DZIECKA (ZŁ)
WPOW POGRZEBIEŃ	14	4 124,00
POW KUŹNIA RACIBORSKA	18	3 984,00
WPOW NĘDZA	17	3 998,00
POW RACIBÓRZ	15	4 097,00
POW CYPRZANÓW	15	4 303,00
POW SAMBOROWICE	16	4 365,00
Razem:	95	-

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W 2022 r. w powiecie raciborskim 6 działających placówek opiekuńczo – wychowawczych zrealizowało procedurę osiągnięcia standardów dotyczących liczby wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zgodnie z art. 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Etapowo przeprowadzono działania, ze względu na konieczność reorganizacji placówek,

w celu zmniejszenia liczby dzieci pod opieką jednej instytucji, tworząc kameralne i suwerenne placówki opiekuńczo – wychowawcze dla 14 wychowanków.

1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W celu realizacji powyższego zadania u rodziców, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej bądź w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zbadana została sytuacja rodzinna, materialna, dochodowa i zdrowotna, co zostało udokumentowane poprzez sporządzenie protokołu. Wobec rodziców, co do których w trakcie postępowania nie udało się ustalić adresu zamieszkania (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu) odstąpiono od wydania decyzji administracyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2022 r. prowadziło postępowania administracyjne względem 69 rodziców biologicznych, celem ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 54 decyzje administracyjne w sprawie odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt pełnoletniego dziecka w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 1 decyzję administracyjną ustalającą częściową odpłatność rodzicom za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz jedną decyzję o odmowie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt pełnoletniego wychowanka w pieczy zastępczej. Ponadto jedną decyzję w sprawie rozłożenia opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej na raty. Jedną decyzję w sprawie umorzenia w całości kwoty stanowiącej odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie opłaty za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wystąpiło z wnioskiem o złożenie 16 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych przeciwko rodzicom biologicznym w tym 11 w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz 6 w przypadku dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2022 r. przyznało 408 świadczeń dla 60 osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej kontynuowały naukę albo otrzymały pomoc na zagospodarowanie bądź usamodzielnienie. Pomoc przyznano na łączną kwotę 336 513,57 zł w tym:

- 1) 227 926,10 zł dla usamodzielnianych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą;
- 2) 108 587,47 zł dla usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą.

Tabela nr 19. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2022 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE
LICZBA ŚWIADCZEŃ	4	115	6
KWOTA ŚWIADCZEŃ (ZŁ)	30 213,00	66 075,57	12 299,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 20. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym rodziny zastępcze w 2022 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE
LICZBA ŚWIADCZEŃ	10	269	4
KWOTA ŚWIADCZEŃ (ZŁ)	65 301,00	150 587,10	12 038,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z osobami usamodzielnianymi prowadzona była praca socjalna, której celem było między innymi opracowanie programu usamodzielnienia, szczegółowa kontrola wydatkowania udzielanej pomocy, kontrola postępów w nauce oraz pomoc w uzyskaniu mieszkania.

1.3. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI.

W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu nie realizowało wniosków na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

1.4 ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym;

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dofinansowując następujące zadania:

- 1) uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych;
- 3) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 5) tworzenie i prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej.

Na realizację powyższych zadań Centrum dysponowało środkami finansowymi pochodzącymi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

przyznanymi Centrum ostateczną uchwałą nr XLVI/363/2022 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 29 listopada 2022 r.

1.4.1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

Turnus rehabilitacyjny jest formą rehabilitacji społecznej, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Turnus rehabilitacyjny trwa minimum 14 dni.

W 2022 r. Centrum otrzymało na ten cel środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 627 101,80 zł. O dofinansowanie ubiegało się 466 osób, w tym 332 osób niepełnosprawnych oraz 134 opiekunów tych osób. **Z dofinansowania skorzystało 414 osób, w tym 302 osoby niepełnosprawne i 112 opiekunów**, pozostałe osoby niepełnosprawne zrezygnowały z otrzymanego dofinansowania. Łącznie na ten cel wydano kwotę 625 902,80 zł.

Tabela nr 21. Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w 2022 r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH		KWOTA (ZŁ)
	NIEPEŁNOSPRAWNI	OPIEKUNOWIE	
RACIBÓRZ	206	72	415 525,80
RUDNIK	4	1	7 207,00
NĘDZA	18	8	39 153,00
KRZANOWICE	10	3	19 235,00
KUŹNIA RACIBORSKA	11	3	21 589,00
PIETROWICE WIELKIE	13	7	29 948,00
KRZYŻANOWICE	29	11	65 658,00
KORNOWAC	11	7	27 587,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.2. Dofinansowanie usług tłumacza migowego – przewodnika.

Na realizację zadania w 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 27 415,50 zł, co pozwoliło na realizację 6 wniosków na kwotę 26 938,22 zł.

1.4.3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wpłynął wniosek Stowarzyszenia Persona na Rzeczą Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego, który został zrealizowany. W ramach udzielonego dofinansowania 35 osób niepełnosprawnych wyjechało na trzydniową wycieczkę do Przemyśla. Środki, jakie wypłacono na ten cel wynosiły 11 094,60 zł.

1.4.4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Barier architektoniczne – to utrudnienia dla osób niepełnosprawnych występujące w budynkach i ich elementach zewnętrznych, które ze względu na rozwiązania techniczne lub warunki użytkowania utrudniają bądź uniemożliwiają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym, zwłaszcza z dysfunkcją narządu ruchu.

Barier w komunikowaniu się – to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Barier techniczne – to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja takich barier powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Na realizację zadania w 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 182 971,25 zł, w tym na: likwidację barier architektonicznych 104 261,30 zł; likwidację barier w komunikowaniu się 29 650,45 zł; likwidację barier technicznych 49 059,50 zł. O dofinansowanie ubiegało się 54 osób, na łączną kwotę 477 462,73 zł (w ramach likwidacji barier architektonicznych 20 osób, na łączną kwotę 313 766,90 zł; w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się 11 osób, na łączną kwotę 56 107,89 zł; w ramach likwidacji barier technicznych 23 osoby na łączną kwotę 107 587,94 zł). **Dofinansowano 20 wniosków, na łączną kwotę 180 791,62 zł. W grupie zrealizowanych wniosków 5 dotyczyły likwidacji barier architektonicznych, 4 dotyczyły likwidacji barier w komunikowaniu się, a 11 było związanych z likwidacją barier technicznych.** Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 22.

Tabela nr 22. Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w 202 r.

GMINA	BARIERY					
	ARCHITEKTONICZNE		W KOMUNIKOWANIU		TECHNICZNE	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
RACIBÓRZ	2	39 651,67	4	29 650,45	5	14 335,50
RUDNIK	0	0,00	0	0,00	1	3 125,50
NĘDZA	0	0,00	0	0,00	0	0,00
KRZANOWICE	0	0,00	0	0,00	2	9 015,00
KUŹNIA RACIBORSKA	1	6 201,40	0	0,00	1	2 470,00
PIETROWICE WIELKIE	0	0,00	0	0,00	0	0,00
KRZYŻANOWICE	2	56 228,60	0	0,00	1	16 693,50
KORNOWAC	0	0,00	0	0,00	1	3 420,00
RAZEM:	5	102 081,67	4	29 650,45	11	49 059,50

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.5. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało na ten cel środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 640 130,85 zł. Osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 339 wniosków na łączną kwotę 896 063,06 zł, z czego zrealizowano 300 wniosków na łączną kwotę 638 323,89 zł. Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 23, 24, 25.

Tabela nr 23. Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych w 2022 r.

PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WÓZEK INWALIDZKI SPECJALNY	9	24 965,00	0	0,00
BALKONIK, PODPÓRKA CZTEROKOŁOWA, CHODZIK	12	2 456,51	0	0,00
OBUWIE ORTOPEDYCZNE	1	604,50	0	0,00
PROTEZA KOŃCZYN GÓRNYCH/DOLNYCH	3	23 000,00	0	0,00
ORTEZA KOŃCZYNY DOLNEJ/GÓRNEJ	1	3 510,00	3	3 900,00
PIONIZATOR	2	6 000,00	0	0,00
RAZEM:	28	60 536,01	3	3 900,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 24. Dofinansowanie do środków pomocniczych w 2022 r.

ŚRODKI POMOCNICZE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WKŁADKI USZNE	83	8 790,00	6	796,00
APARATY SŁUCHOWE	85	367 042,00	5	28 744,00
APARAT DO BEZDECHU SENNEGO	2	2 820,00	0	0,00
PIELUCHOMAJTKI	108	93 020,57	4	3 705,81
CEWNIKI UROLOGICZNE/ZEWNĘTRZNE	7	2 393,40	0	0,00
WORKI DO ZBIÓRKI MOCZU	3	88,80	0	0,00
MATERACE PRZECIWODLEŻYNOWE	8	1 467,00	0	0,00
PODUSZKA PRZECIWODLEŻYNOWA	2	1 101,00	0	0,00
SYSTEM WSPOMAGAJĄCY SŁYSZENIE	0	0,00	7	28 273,00
SOCZEWKI KONTAKTOWE/OKULAROWE	1	37,50	0	0,00
PROTEZA PIERSI	2	670,00	0	0,00
POJEMNIKI/ZBIORNIKI NA INSULINĘ	0	0,00	9	1 198,80
KRTAŃ ELEKTRYCZNA	1	500,00	0	0,00
PERUKA	1	310,00	0	0,00
SENSORY	0	0,00	11	9 288,00
RAZEM:	303	478 240,27	42	72 005,61

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 25. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego w 2022 r.

SPRZĘT REHABILITACYJNY	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
ROWER REHABILITACYJNY	3	2 151,20	0	0,00
BIEŻNIA ELEKTRYCZNA	1	3 206,40	0	0,00
ROBO DŁOŃ	1	1 920,00	0	0,00
LAPTOP Z OPROGRAMOWANIEM LOGOPEDYCZNYM	1	5 214,00	3	11 150,40
RAZEM:	6	12 491,60	3	11 150,40

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.6. Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu.

W 2022 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Raciborzu funkcjonowało 14 pracowni dysponujących łącznie 70 miejscami. W zajęciach Warsztatu uczestniczyli mieszkańcy z terenu powiatu raciborskiego. Osoby, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu przedstawia tabela nr 26.

Tabela 26. Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu w 2022 r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH
RACIBÓRZ	44
RUDNIK	2
NĘDZA	6
KRZANOWICE	1
KRZYŻANOWICE	6
KUŹNIA RACIBORSKA	10
PIETROWICE WIELKIE	1
RAZEM:	70

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w roku 2022 ze środków PFRON przekazana została kwota 1 812 720,00 zł (z której wykorzystano 1 808 039,82 zł) oraz kwota 201 414,00 zł (z której wykorzystano 200 893,31 zł) ze środków własnych powiatu. Dodatkowo Warsztat otrzymał 25 000,00 zł – dotacja Miasta Racibórz, środki ze sprzedaży wyrobów WTZ (z której wydatkowano 24 999,83 zł, zwrot w roku 2022 w wysokości 0,17 zł). Łączna kwota przekazanych środków na funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu w 2022 r. wyniosła 2 039 134,00 zł. W związku z niewykorzystaniem pełnej kwoty środków 2023 r. nastąpił ich zwrot w wysokości 5 200,87 zł (4 680,18 zł dla PFRON oraz 520,69 zł dla powiatu).

Działając na podstawie przepisu art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, na podstawie przepisu § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2284) oraz na podstawie umowy nr ZS.8360.9.2019 z dnia 30.12.2019 r. ze zm. w sprawie zasad działania i pokrywania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej, zawartej pomiędzy Powiatem Raciborskim a Miastem Racibórz, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest w trakcie prowadzenia czynności sprawdzających w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Raciborzu.

1.5. REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało pilotażowy program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny samorząd”. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie

barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, a także w dostępie do edukacji.

Program przewidywał następujące obszary wsparcia :

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu),

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku);
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
 - d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał w 2022 r. środki finansowe na realizację wniosków w ramach programu „Aktywny Samorząd” w łącznej wysokości 460 200,00 zł.

Tabela nr 27. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2022 r. oraz ich wydatkowanie w ramach obszarów.

MODUŁ	OBSZAR/ZADANIE	ŚRODKI PFRON NA 2022 ROK (ZŁ)	ZŁOŻONE WNIOSKI	ZREALIZOWA- NE WNIOSKI	WNIOSKOWANE KWOTY (ZŁ)	WYPŁACONE DOFINANSO- WANIE (ZŁ)
I	A-1 oprzyrządowanie samochodu	389 800,00	0	0	0	0
	A-2, A-3 prawo jazdy		1	1	3 232,50	2955,00
	A-4 oprzyrządowanie samochodu		1	1	3 825,00	3825,00
	B-1, B-3, B-4 sprzęt elektroniczny oraz oprogramowanie		23	23	115 805,80	114 026,92
	B-2 szkolenie w ramach sprzętu elektronicznego		0	0	0	0
	B-5 utrzymanie sprawności technicznej sprzętu elektronicznego		0	0	0	0
	C-1 zakup wózka o napędzie elektrycznym		6	3	126 100,00	67 950,00
	C-2 sprawność techniczna wózka skutera, elektrycznego		4	4	12 744,00	12 243,99
	C-3 zakup protezy		4	4	102 508,47	93 810,00
	C-4 sprawność techniczna protezy		0	0	0,00	0,00
	C-5 zakup skutera o napędzie elektrycznym		1	1	7 500,00	7 499,25
	D utrzymanie aktywności zawodowej- opieka nad osobą zależną		4	3	10 113,00	5 524,38
II	Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	70 400,00	21	20	68 945,50	57 145,50
RAZEM MODUŁ I i II		460 200,00	65	60	450 774,27	364 980,04

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zrealizowano 60 wniosków niepełnosprawnych mieszkańców z terenu powiatu raciborskiego.

Tabela nr 28. Wnioski osób niepełnosprawnych, które skorzystały z programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON w 2022 r.

	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH												
MODUŁY	M I												M II
GMINA	Obszar A			Obszar B			Obszar C					Obszar D	
	Zad. 1	Zad. 2 i 3	Zad. 4	Zad. 1,3,4	Zad. 2	Zad. 5	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5		
RACIBÓRZ	-	1	1	17	-	-	1	3	1	-	1	3	12
RUDNIK	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1
NĘDZA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
KRZANOWICE	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	1
KUŹNIA RAC.	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	3
PIETROWICE WLK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
KRZYŻANOWICE	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
KORNOWAC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
RAZEM 60	0	1	1	23	0	0	3	4	4	0	1	3	20

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.

2.1. Dodatek wychowawczy oraz dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci zgodnie z art. 87 ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego w kwocie 500,00 zł miesięcznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując w zakresie wniosków złożonych w tut. PCPR do dnia 31 grudnia 2021 r. wspomniane zadanie w okresie 1 styczeń – 31 maj 2022 r. wydało 89 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła

966 822,68 zł. Od dnia 1 czerwca 2022 r. organem właściwym do realizacji zadania w całości jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto w związku z nowelizacją ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej, zgodnie z art. 113a ww. ustawy, dyrektorowi placówki opiekuńczo – wychowawczej od dnia 1 lipca 2019 r. na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego tj. w kwocie 500,00 zł miesięcznie. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując w zakresie wniosków złożonych w tut. PCPR do dnia 31 grudnia 2021 roku wspomniane zadanie w okresie 1 styczeń – 31 maj 2022 r. wydało 18 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego. Łączna kwota wydatków na świadczenia i obsługę programu wyniosła 194 486,72 zł. Od dnia 1 czerwca 2022 r. organem właściwym do realizacji zadania w całości jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.**

2.2. Pomoc cudzoziemcom w integracji ze środowiskiem.

W roku 2022 prowadzono działania dotyczące udzielenia pomocy cudzoziemcom w oparciu o art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom. Kontynuowana była realizacja Indywidualnego Planu Integracji Cudzoziemca dla 1 rodziny, który zakończony został we wrześniu 2022 r. Zrealizowany został główny cel programu – zapewnienie podstawowych standardów życia codziennego oraz nabycia umiejętności posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie w stopniu podstawowym. W ramach pomocy finansowej na utrzymanie i naukę języka polskiego dla rodziny w 2022 r. wypłacono kwotę 32 172,00 zł.

Na podstawie wniosku, który wpłynął do tut. PCPR we wrześniu 2022 r. opracowano kolejny Indywidualny Plan Integracji dla cudzoziemca pochodzącego z Ukrainy, który osiedlił się na terenie powiatu raciborskiego. Opracowany Plan Integracji Cudzoziemca wraz ze stosowną dokumentacją przekazano do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego celem akceptacji przez Wojewodę Śląskiego.

3. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.

3.1. Interwencja kryzysowa.

W 2022 r. Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zadanie realizowane było w siedzibie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1. W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie zorganizowało:

- 1) dyżury interwencyjne psychologa;
- 2) całodobowe dyżury telefoniczne psychologa;
- 3) udzielanie porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych;
- 4) krótkotrwałe schronienie;
- 5) krótkotrwałą psychoterapię kryzysową;
- 6) działalność grup wsparcia;
- 7) mediację dla ofiar przemocy.

Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 62 849,00 zł.

3.2. Dom Samotnej Matki.

Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „TĘCZA” w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz kobiet będących ofiarami przemocy w rodzinie, w ramach którego:

- 1) zapewniano kobietom i ich dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce pobytu i wyżywienie;
- 2) organizowano terapię zajęciową dla kobiet;
- 3) prowadzono spotkania edukacyjne dla kobiet;
- 4) zabezpieczono spotkania interwencyjne ofiar przemocy z psychologiem oraz specjalistyczną pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną;
- 5) objęto kobiety indywidualnym planem pomocy;
- 6) udzielano pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz przeprowadzano rozmowy wspierające;
- 7) organizowano spotkania integracyjne i okolicznościowe dla wszystkich mieszkańców;
- 8) organizowano zajęcia relaksacyjne dla mieszkańców.

Zadanie realizowane było w obiekcie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5.

Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 391 725,79 zł.

3.3. Program dla sprawców przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu realizowało także w 2022 r. dla Powiatu Raciborskiego program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. **O odbyła się jedna edycja programu**

dla 12 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania został pokryty z dotacji, którą powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 10 152,00 zł.

Ponadto Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło w 2022 r. dla Powiatu Raciborskiego program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Odbyła się jedna edycja programu dla 10 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania został pokryty z dotacji, którą powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 8 460,00 zł.

4. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

4.1. Tworzenie mieszkań chronionych.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, widzimy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych. Mieszkania te byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej bądź wyżej wymienionych placówek nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną, do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Potrzebę tworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych dostrzegają również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz resocjalizacyjnych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu, dlatego dostrzegamy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych z terenu powiatu raciborskiego. Byłyby one szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób nieposiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu
/-/ Henryk Hildebrand